

Solunum Sistemi İnfeksiyonlarının Epidemiyolojisi ve Ekonomik Önemi

Prof. Dr. Mehmet Akan

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi
Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

Solunum sistemi infeksiyonları?

Etiyoloji

Bakterilerin neden olduđu infeksiyonları

- Mikoplazma infeksiyonları
- İnfeksiyöz koriza
- Tavuk kolerası
- E.coli (APEC; primer/sekonder)
- Ornitobakteriyozis (ORT)

Etiyoloji

Virusların neden olduđu infeksiyonlar

- **Paramyxovirus infeksiyonları**
  - Newcastle hastalığı (Paramyxovirus tip 1)
  - Paramyxovirus tip 2 infeksiyonları
  - Kanatlı metapneumovirus infeksiyonları (AmPV)
- **Avian Influenza**
- **İnfeksiyöz bronşitis**
- **İnfeksiyöz laringotracheitis**
- **Adenovirus infeksiyonları**

Etiyoloji

Mantarların neden olduđu infeksiyonlar

Aspergillozis (A.fumigatus, A.niger, A.flavus)

Patogenez

Üst solunum yolu;

- Sürekli olarak mikroorganizmalarla temas halindedir
- Mikroorganizmayı elimine etmede doğal ve kazanılmış savunma mekanizmaları etkin rol oynar.
- Bu mekanizmalar, mikroorganizmanın replikasyonunu sınırlar veya inhibe eder
- Mikroorganizmaların dokularda kolonizasyonunu sınırlandırır

Patogenez

- Bazı viral infeksiyonlarda silia hücrelerinde önemli kayıplar şekillenir
- Silia hücrelerinin normal yapısının bozulması, bakteriyel kolonizasyon için avantaj sağlar
- Bakteriler arasında benzer etki Mikoplazma etkenleri tarafından da oluşturulur
- Kümeste amonyak seviyesinin yükselmesi, silia hücrelerinin aktivasyonunda azalma ile sonuçlanır

Solunum Yolu İnfeksiyonları

- Mikroorganizmalar arası etkileşim
- İmmunsupresyon
- Çevresel faktörler
- Aşı reaksiyonları

Mikroorganizmalar arası etkileşim

Mikoplazma + E. coli

Mikoplazma + Adenovirus

Mikoplazma + Reovirus

Mikoplazma + Avibacterium paragallinarum

IBV + E.coli

NDV + E.coli

NDV (aşı) + Mikoplazma + E. coli

APV + E. coli

İmmunsupresyon

- Tavuklarda IBDV
- Hindilerde HEV

Çevresel faktörler

- Atmosferik amonyak
- Toz
- Kümes sıcaklığı

Aşı reaksiyonları

- Çevresel koşullar
- Uygulama hataları
- Aşılama yolu
- Yanlış aşı seçimi

Önemli solunum sistemi infeksiyonları

Solunum sistemi infeksiyonları

- **OIE-Uluslararası önem/bildirim**
  - HPAI
    - H5/H7
  - Virulent ND

Solunum Sistemi Hastalıkları

- **Klinik ve Nekropsi**

- Hafif üst solunum yolu belirtilerinden şiddetli tablolara kadar değişir
- Mortalite %1 seviyelerinden %20-30 seviyelerine ulaşabilir, vNDV ve HPAI'da çok yüksek
- Nekropsi bulguları, bazı hastalıklarda spesifik olmasına karşın bakteriyel etkenlerin olaya karışması tabloyu değiştirebilir

Teşhis

- Mikrobiyolojik/Moleküler analizler
  - Bakteriyolojik
  - Virolojik
  - Mikolojik

Solunum Sistemi İnfeksiyonlarının Ekonomik Önemi

Kayıplar

- Ölüm oranında artma
- İlave tedavi masrafları
- Yüksek ıskarta oranı
- Yumurta veriminde düşme
- Yumurta kabuk kalitesinde bozulma
- Kuluçka verimliliğinde azalma gözlenir.

Koruma ve Kontrol

- Doğru teşhis
- İmmunsupresyonun kontrolü
- Uygun çevresel koşulların sağlanması
- Uygun hastalık kontrolü
  - Uygun aşılama programının oluşturulması
  - Biyogüvenlik